

Warszawa, 13-03-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.501.29.2023.KSZ

Pani

Magdalena Rzeczkowska

Minister Finansów

Ministerstwo Finansów

e-PUAP

Szanowna Pani Minister,

do wiadomości Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynął wniosek obywatela, który skierowany został do Ministerstwa Finansów, a także Urzędu Ochrony Danych Osobowych. We wniosku tym **obywatel wskazał, że logując się na swój profil na stronie internetowej <https://www.podatki.gov.pl> uzyskał dostęp do danych innego przedsiębiorcy**. Przedmiotowy wniosek obywatela zawiera zrzuty ekranu wskazujące na zakres danych, do których uzyskał dostęp wnioskodawca jako osoba nieuprawniona. Dane o których mowa powyżej to:

I. Dane działalności:

- 1) Dane wynikające z wpisu do ewidencji lub rejestru:
 - a) Nazwa w rejestrze;
- 2) Pozostałe dane dotyczące działalności:

- a) Data rozpoczęcia działalności,
- b) Numer identyfikacyjny REGON,
- c) Działalność przeważająca wg PKD,
- d) Nazwa przeważającej działalności wg PKD;

II. Dane osobowe:

- 1) Dane identyfikujące:
 - a) Imię i nazwisko,
 - b) Data urodzenia,
 - c) Numer PESEL,
 - d) NIP;
- 2) Adres zamieszkania:
 - a) Kraj,
 - b) Województwo,
 - c) Powiat,
 - d) Gmina,
 - e) Miejscowość,
 - f) Ulica,
 - g) Numer domu/ Numer lokalu,
 - h) Kod pocztowy;
- 3) Dane kontaktowe:
 - a) E-mail,
 - b) Telefon;
- 4) Rachunek osobisty – do zwrotu podatku lub nadpłaty:
 - a) Właściciel rachunku,
 - b) Pełen numer rachunku,
 - c) Numer SWIFT.

Należy zaznaczyć, że Trybunał Konstytucyjny (dalej jako: TK) **wielokrotnie wypowiadał się w zakresie konstytucyjnej ochrony prywatności, która stanowi jeden z podstawowych elementów aksjologii demokratycznego państwa prawnego.** W jednej ze spraw TK¹ wskazał, że prawo do prywatności to „w szczególności możliwość samodzielnego decydowania o ujawnianiu innym podmiotom informacji dotyczących własnej osoby, a także sprawowania kontroli nad tymi informacjami, nawet jeżeli znajdują się w posiadaniu innych osób (autonomia informacyjna jednostki) oraz możliwość samostanowienia o swym życiu osobistym w

¹ Wyrok TK z dnia 20 stycznia 2015 r., sygn. akt K 39/12, OTK ZU 1A/2015, poz. 2.

aspekcie przedmiotowym, podmiotowym oraz czasowym (autonomia decyzyjna jednostki). W sferze autonomii informacyjnej normy konstytucyjne gwarantują jednostce ochronę przed pozyskiwaniem, przetwarzaniem, przechowywaniem i ujawnieniem, w sposób naruszający reguły przydatności, niezbędności i proporcjonalności sensu stricto, informacji m. in. o stanie zdrowia (...)."

Ponadto wskazać trzeba, że zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. f rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1, ze zm.) (dalej jako: rozporządzenie 2016/679) **dane przetwarzane muszą być w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych (zasada integralności i poufności).**

Ponadto także wskazać należy, że kwestia bezpieczeństwa danych przetwarzanych przez publiczne instytucje jest niezwykle ważna dla wszystkich organów nadzorczych działających w oparciu o rozporządzenie 2016/679. Przywołać chociażby można szeroko komentowany w ubiegłym roku przypadek holenderskiego organu właściwego ds. ochrony danych osobowych (*Autoriteit Persoonsgegevens*), który nałożył wysoką karę pieniężną na organ podatkowy (*The Tax and Customs Administration*) w związku z wykorzystywaniem przez ów organ systemu FSV (*Fraud Signaling Facility*)². **Jednym z motywów nałożenia kary, wskazanym przez organ, było niezastosowanie odpowiednich zabezpieczeń i brak wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych dotyczących bezpieczeństwa dostępu i danych osobowych w systemie FSV.**

Mając na uwadze powyższe zwracam się z uprzejmą prośbą o udzielenie Rzecznikowi Praw Obywatelskich - w trybie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.) - informacji w zakresie podjętych działań zarówno przez Ministra Finansów, jak również przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w związku z otrzymanym przez obywatela zgłoszeniem. Uprzejmie proszę także o przekazanie informacji o możliwej skali zjawiska, gdyż zgłoszony jednostkowy przypadek dostępu do danych innego obywatela może

² <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/en/news/tax-administration-fined-fraud-blacklist> (dostęp 10.03.2023).

sygnalizować nieprawidłowość systemu obejmującą miliony profili. Jak wynika bowiem z informacji dostępnych na wskazanej na wstępie stronie internetowej³ w części „*Twój e-PIT w liczbach*” w 2022 roku Krajowa Administracja Skarbowa przygotowała na podstawie posiadanych przez siebie danych zeznania roczne za 2021 r. dla **23 295 876 podatników**. Podatnicy zaś korzystający z usługi Twój e-PIT złożyli na dzień 24 lutego 2022 roku ponad 1 mln formularzy PIT za 2021 rok, w tym 843,5 tys. deklaracji PIT-37, 117,8 tys. deklaracji PIT-28, 26,9 tys. deklaracji PIT-38, 6,6 tys. deklaracji PIT-36, 6,9 tys. oświadczeń PIT-OP.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich skala naruszenia polegająca na możliwym dostępie osób nieuprawnionych do bardzo szczegółowych danych obywateli może być zatem większa.

Z poważaniem,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan Jan Nowak

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych

e-PUAP

³ <https://www.podatki.gov.pl/pit/wyjasnienia-pit/1-mln-zeznan-zlozonych-przez-twoj-e-pit/> (dostęp 12.03.2023).